

Στρατηγική πλαίσιο για την απαγόρευση των διακρίσεων και τις ίσες ευκαιρίες για όλους

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τη στρατηγική πλαίσιο για την απαγόρευση των διακρίσεων και τις ίσες ευκαιρίες για όλους (2005/2191(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη το άρθρο 13 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, που παρέχει στην Κοινότητα την αρμοδιότητα να αναλάβει κατάλληλη δράση για την καταπολέμηση όλων των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 95/46/CE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών¹,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2000/43/EK του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής² και την οδηγία 2000/78/EK του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία³, που απαγορεύουν κάθε άμεση ή έμμεση διάκριση λόγω φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 21, παράγραφος 1, του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που απαγορεύει κάθε διάκριση ιδίως λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, παρουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού,
- έχοντας υπόψη τις διάφορες νομικές πράξεις που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών και του Συμβουλίου της Ευρώπης, οι οποίες απαγορεύουν κάθε διάκριση ως προς τα δικαιώματα που διασφαλίζουν, και ιδίως την ευρωπαϊκή σύμβαση για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, τη σύμβαση-πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων και τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή

¹ EE L 281 της 23.11.1995, σ. 31.

² EE L 180 της 19.7.2000, σ. 22.

³ EE L 303 της 2.12.2000, σ. 16.

των Περιφερειών με τίτλο «Απαγόρευση των διακρίσεων και ίσες ευκαιρίες για όλους – Στρατηγική-πλαίσιο» (COM(2005)0224),

- έχοντας υπόψη το από 8 Ιουνίου 2005 ψήφισμά του σχετικά με την προστασία των μειονοτήτων και τις πολιτικές κατά των διακρίσεων σε μια διευρυμένη Ευρώπη¹,
 - έχοντας υπόψη το από 28 Απριλίου 2005 ψήφισμά του για την κατάσταση των Ρομά στην Ευρωπαϊκή Ένωση²,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του στις 18 Ιανουαρίου 2006 σχετικά με την ομοφοβία στην Ευρώπη³,
 - έχοντας υπόψη την ετήσια έκθεση του δικτύου εμπειρογνομόνων σε θέματα θεμελιωδών δικαιωμάτων για το έτος 2004 και τη θεματική έκθεση του δικτύου με θέμα τις μειονότητες, που δημοσιεύθηκε την ίδια χρονιά,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 45 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Πολιτικών Δικαιωμάτων, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων (A6-0189/2006),
- A. εκτιμώντας ότι η καταπολέμηση των διακρίσεων αποτελεί σημαντικό στοιχείο κάθε πολιτικής για την κοινωνική ένταξη, η οποία συνιστά εχέγγυο κοινωνικής συνοχής, καθώς και απαραίτητο μέσο για την καταπολέμηση του αποκλεισμού,
- B. εκτιμώντας ότι οι διακρίσεις απορρέουν, σε μεγάλο βαθμό, από άγνοια (και επομένως φόβο) των άλλων, και ότι, επομένως, το πρόβλημα θα πρέπει να αντιμετωπιστεί στις ρίζες του με ενέργειες που να αποσκοπούν συγκεκριμένα στην καλλιέργεια της ανεκτικότητας και της ποικιλομορφίας από τα πρώιμα παιδικά χρόνια· εκτιμώντας ότι τα προγράμματα Σωκράτης, Leonardo και Νεολαία μπορούν να παίξουν καθοριστικό ρόλο στο πλαίσιο αυτό,
- Γ. εκτιμώντας, όπως διαπιστώνει το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο των φαινομένων ρατσισμού και ξενοφοβίας, ότι η εκ μέρους των εθνικών αρχών διάδοση πρακτικών πληροφοριών σχετικά με την απαγόρευση των διακρίσεων σε εθνικό επίπεδο παραμένει περιορισμένη και χρειάζεται να επεκταθεί σε ομάδες-στόχους και στις ΜΚΟ που τις στηρίζουν· εκτιμώντας ότι οι κυβερνήσεις πρέπει να αναγνωρίσουν περισσότερο το γεγονός ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές και η κοινωνία των πολιτών θα πρέπει να λειτουργούν ως ενεργοί εταίροι στην καταπολέμηση των φυλετικών διακρίσεων και θα πρέπει να υποστηρίζουν κάθε πολιτικό στόχο για την καταπολέμηση των διακρίσεων,
- Δ. εκτιμώντας ότι η εμβέλεια του άρθρου 21 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, που ενσωματώθηκε στο άρθρο II-81 της Συνταγματικής Συνθήκης, είναι κατά πολύ ευρύτερη του άρθρου 13 της Συνθήκης ΕΚ, εφόσον αναφέρει λόγους διακρίσεων που το τελευταίο δεν περιλαμβάνει, και συγκεκριμένα το χρώμα, την κοινωνική προέλευση, τα γενετικά χαρακτηριστικά, τη γλώσσα, τα πολιτικά φρονήματα ή κάθε άλλη γνώμη, την ιδιότητα

¹ EE C 124 E της 25.5.2006, σ. 405.

² EE C 45 E της 23.2.2006, σ. 129.

³ Κείμενα που εγκρίθηκαν την ημερομηνία αυτή, P6_TA(2006)0018.

μέλους εθνικής μειονότητας, την περιουσία και τη γέννηση· εκφράζοντας τη λύπη του για το γεγονός ότι η ευρύτερη αυτή αντίληψη δεν έχει τύχει νομικώς δεσμευτικής εφαρμογής,

- E. εκτιμώντας ότι, όπως υπενθύμισε προσφάτως το δίκτυο εμπειρογνομόνων, κατά την εφαρμογή των νομικών πράξεων που θεσπίζονται βάσει του άρθρου 13 της Συνθήκης ΕΚ, τα κράτη μέλη πρέπει να δεσμεύονται ότι θα σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται από τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων, ελευθεριών και αρχών που μνημονεύονται στο Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- ΣΤ. έχοντας επίγνωση του γεγονότος ότι όταν σε νομοθετικό επίπεδο δίδεται βάρος σε ορισμένους τύπους διακρίσεων, καθιερώνεται ένα είδος ιεράρχησης των λόγων διάκρισης, η οποία δεν θα πρέπει να υπάρχει,
- Z. υπενθυμίζοντας ότι η έννοια της διάκρισης γίνεται αντιληπτή κατά τρόπους διαφορετικούς (αναλόγως του αν εξετάζεται από ατομική ή συλλογική οπτική γωνία), και ότι η υπεράσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών ως ατόμων συνεπάγεται μέτρα διαφορετικά από την υπεράσπιση των συμφερόντων των ομάδων,
- H. εκτιμώντας ότι είναι σημαντικό να οριστεί η έννοια της θετικής δράσης προτού αποφασιστεί εάν και προς ποια κατεύθυνση πρέπει να αλλάξει το νομοθετικό πλαίσιο· εκτιμώντας ότι η θετική δράση περιλαμβάνει τα μέτρα για την εξάλειψη της ανισότητας και της παράνομης διάκρισης και ότι αποτελεί μέσο που αποσκοπεί στην ισορροπημένη αντιπροσώπευση του πληθυσμού σε τομείς και σε επίπεδα στους οποίους είναι ουσιώδες να αντιπροσωπεύεται ισότιμα το σύνολο του πληθυσμού· υπογραμμίζοντας ότι η έννοια αυτή δεν πρέπει να περιορίζεται στον τομέα της εργασίας και ότι πρέπει να υπερβαίνει το ζήτημα της ισότητας μεταξύ των φύλων,
- Θ. εκτιμώντας ότι πρέπει να προωθηθεί η συνείδηση κατά των διακρίσεων με εκπαίδευση που επιδιώκει την ειρήνη, την άρνηση της βίας και τον διαπολιτισμικό διάλογο,
- I. έχοντας επίγνωση του γεγονότος ότι για να εξαλειφθούν παλαιότερες αδικίες ή διακρίσεις, θα χρειασθεί ενδεχομένως να ληφθούν προσωρινά θετικά μέτρα που εκφράζουν «προορατική» αντίληψη της έννοιας της δικαιοσύνης, τα οποία μπορούν να πάρουν ποικίλες μορφές· υπενθυμίζοντας ότι η καθιέρωση ποσοστώσεων πρέπει να θεωρείται ακραίο μέτρο που δύναται να εφαρμόζεται μόνον κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας,
- ΙΑ. εκτιμώντας ότι όσον αφορά ορισμένες ιδιαίτερα στερημένες πλεονεκτημάτων κοινωνικές ομάδες, ή ομάδες των οποίων τα δικαιώματα προσβάλλονται, η λήψη θετικών μέτρων, ή ακόμη και η θέσπιση ειδικής νομοθεσίας, είναι απαραίτητη εάν είναι επιθυμητό τα άτομα αυτά να μπορέσουν να ενσωματωθούν και άρα να συμμετάσχουν ενεργά στη ζωή της κοινωνίας, ούτως ώστε να μπορούν να επηρεάζουν τις αποφάσεις που τους αφορούν,
- ΙΒ. επισημαίνοντας το γεγονός ότι, σε ορισμένα κράτη μέλη, ο περιορισμός παιδιών Ρομά σε ειδικές τάξεις ή σε ιδρύματα για νοητικά αναπήρους συνιστά φυλετικό διαχωρισμό και ότι επιβάλλεται επείγοντως η εφαρμογή πολιτικής για την κατάργηση του διαχωρισμού αυτού,
- ΙΓ. εκτιμώντας ότι η Συμβουλευτική Επιτροπή της σύμβασης-πλαισίου ενθαρρύνει τη θέσπιση θετικών μέτρων υπέρ των μελών μειονοτήτων που μειονεκτούν ιδιαίτερα,

- ΙΔ. εκτιμώντας ότι η Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα θεωρεί ότι τα κράτη που είναι μέρη του Διεθνούς Συμφώνου για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα έχουν υποχρέωση να εφαρμόζουν κατάλληλη προτιμησησική μεταχείριση των ανθρώπων με αναπηρία, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της πλήρους συμμετοχής και της ισότητας όλων των ατόμων με αναπηρία μέσα στην κοινωνία,
- ΙΕ. εκτιμώντας ότι το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο των φαινομένων ρατσισμού και ξενοφοβίας υπενθυμίζει ότι παραμένει δύσκολο να εκτιμηθεί ακριβώς η πραγματική έκταση και η φύση του προβλήματος του ρατσισμού, δεδομένου ότι η συλλογή δεδομένων, τόσο επίσημων όσο και ανεπίσημων, σε πολλά κράτη μέλη είτε δεν υπάρχει είτε είναι ανεπαρκής,
- ΙΣΤ. εκτιμώντας ότι, όπως υπογραμμίζει το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο των φαινομένων ρατσισμού και ξενοφοβίας, χωρίς επίσημα στατιστικά στοιχεία σχετικά τόσο με την εθνοτική και εθνική προέλευση, όσο και με το θρήσκευμα, θα είναι δύσκολο να κατανοηθούν πραγματικά και να διαπιστωθούν τόσο οι διακρίσεις όσο και η επιτυχία της πολιτικής για την καταπολέμησή τους· εκτιμώντας ότι η έλλειψη επαρκών στατιστικών στοιχείων για την απεικόνιση και την αξιολόγηση των διακρίσεων καθιστά αδύνατη την θέσπιση στρατηγικής κατά των διακρίσεων με βάση, μεταξύ άλλων, τις θετικές δράσεις υπέρ των ομάδων αυτών,
- ΙΖ. εκτιμώντας ότι βάση για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι, σε κοινοτικό επίπεδο, η οδηγία 95/46/ΕΚ και ότι, όπως τόνισε το δίκτυο εμπειρογνομόνων, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο μεταξύ της προστασίας προσωπικών δεδομένων και της παρακολούθησης των διακρίσεων δια στατιστικών μέσων, εφόσον στόχος αυτής της παρακολούθησης είναι η καλύτερη κατανόηση της υπερ- ή υπο-εκπροσώπησης ορισμένων ομάδων σε συγκεκριμένους τομείς και σε ορισμένα επίπεδα, καθώς και η μέτρηση της προόδου ώστε να προσδιοριστεί η ανάγκη για δράση και να επιλεγεί η αποτελεσματικότερη πορεία δράσης,
- ΙΗ. εκτιμώντας ότι για να ανιχνευθούν οι έμμεσες διακρίσεις που απαγορεύονται ρητώς από την κοινοτική νομοθεσία, είναι αναγκαίο να υπάρχει δυνατότητα χρησιμοποίησης αξιόπιστων στατιστικών δεδομένων, ιδίως όσον αφορά ορισμένες ομάδες που έχουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά· εκτιμώντας ότι εάν δεν υπάρχουν στατιστικές, τα πιθανά θύματα διακρίσεων στερούνται εκ των πραγμάτων ενός ουσιαστικού εργαλείου αναγνώρισης των δικαιωμάτων τους,
- ΙΘ. υπογραμμίζοντας ότι η ερμηνεία στοιχείων που επιτρέπουν να εξαχθεί ενδεχομένως συμπέρασμα όσον αφορά την ύπαρξη άμεσων ή έμμεσων διακρίσεων πραγματοποιείται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο ή τις εθνικές πρακτικές και ότι, επί του παρόντος, επαφίεται στα κράτη μέλη να κρίνουν εάν τα στατιστικά στοιχεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αποδεικτικά στοιχεία έμμεσων διακρίσεων, το γεγονός δε αυτό συνεπάγεται όχι μόνο κάποιες διαφορές αλλά καθιστά αδύνατη, στα κράτη μέλη στα οποία η πρακτική αυτή δεν αναγνωρίζεται, την καταγγελία ορισμένων μορφών έμμεσων διακρίσεων,
- Κ. επισημαίνοντας ότι η ισότητα και το δικαίωμα στη ζωή χωρίς διακρίσεις και ρατσισμό είναι κεντρικά στοιχεία της κοινωνίας στην οποία όλα τα μέλη είναι ενσωματωμένα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενσωμάτωση και τις διακρίσεις πρέπει να είναι συνεκτικές μεταξύ τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι, ενώ πρέπει να γίνονται σεβαστές οι παραδόσεις και τα πολιτισμικά στοιχεία των κρατών

μελών, η «ολοκλήρωση» πρέπει να στηρίζεται σε συνεκτική προσέγγιση όπως συμφώνησαν τα κράτη μέλη με τις Κοινές Βασικές Αρχές για την Ολοκλήρωση του 2004,

Γενικές παρατηρήσεις

1. κρίνει ότι, πέραν των νομοθετικών και ενδίκων μέσων, η καταπολέμηση των διακρίσεων πρέπει απαραίτητως να στηρίζεται στην εκπαίδευση, στην προώθηση των βέλτιστων πρακτικών και σε εκστρατείες με σκοπό την ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού και στην προσέγγιση των περιοχών και τομέων στους οποίους γίνονται διακρίσεις· επισημαίνει ότι η καταπολέμηση των διακρίσεων πρέπει επίσης να στηρίζεται στη συνειδητοποίηση των κοινωνικών, αλλά και των οικονομικών επιπτώσεων αυτού του φαινομένου, την οποία πρέπει να αναλαμβάνουν όλες οι βαθμίδες της κυβέρνησης, του τοπικού και περιφερειακού επιπέδου περιλαμβανομένου, και οι ΜΚΟ (τις οποίες τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνδέσουν στενά με την πολιτική τους για την καταπολέμηση των διακρίσεων)·
2. θεωρεί πολύ σημαντικό να δοθεί σαφής ορισμός στη θετική δράση και να τονιστεί ότι η θετική δράση δεν αποτελεί θετική διάκριση· επισημαίνει ότι συγκεκριμένα παραδείγματα θετικών δράσεων μπορούν να περιλαμβάνουν για παράδειγμα: λεπτομερή εξέταση των πολιτικών πρόσληψης και των πρακτικών εφαρμογών τους για τον εντοπισμό και την απάλειψη όσων οδηγούν σε διακρίσεις, λήψη μέτρων για τη γνωστοποίηση των ευκαιριών σε μειονεκτικές ομάδες, ορισμό στόχων για τη βελτίωση της εκπροσώπησης μειονεκτουσών ομάδων στην αγορά εργασίας και παροχή βοήθειας για να μπορέσουν οι μειονεκτούσες ομάδες να συμμετάσχουν στο σύνολο της κοινωνικής δραστηριότητας·
3. είναι της γνώμης ότι θα ήταν σκόπιμο να συλλεγούν οι ορθές πρακτικές που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη όσον αφορά την καταπολέμηση των διακρίσεων μερικές από τις οποίες είναι ευρύτερες, ισχυρότερες και πιο κατοχυρωμένες από άλλες και να εξασφαλισθεί η διάδοσή τους με διαδικασία συγκριτικής αξιολόγησης των επιδόσεων· θεωρεί ότι, εν προκειμένω, θα ήταν χρήσιμο να ενισχυθεί το δίκτυο των εθνικών οργάνων που είναι αρμόδια για την καταπολέμηση των διακρίσεων (Equinet) και να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή όλων των κρατών μελών στο δίκτυο αυτό· πιστεύει ότι το έργο της συλλογής και της διάδοσης των πληροφοριών, του συντονισμού και της κινητοποίησης, θα μπορούσε τελικώς να ανατεθεί στον Οργανισμό για τα θεμελιώδη δικαιώματα·
4. χαιρετίζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής να κηρύξει το 2007 Ευρωπαϊκό Έτος της ισότητας των ευκαιριών, και ευελπιστεί η πρωτοβουλία αυτή να συμβάλει στη συνειδητοποίηση των διάφορων τύπων διάκρισης και πολλαπλών διακρίσεων, καθώς και στην καλύτερη γνώση των ενδίκων μέσων· θα επιθυμούσε, εν τούτοις, στο μέλλον να υπάρχει περισσότερος χρόνος για την προετοιμασία τέτοιων πρωτοβουλιών· επαναλαμβάνει τη θέση του ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι όλες οι μορφές διάκρισης πρέπει να αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο και υπενθυμίζει στην Επιτροπή την υπόσχεση και τη δέσμευσή της να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς το θέμα αυτό και να υποβάλει έκθεση στο Κοινοβούλιο· επαναλαμβάνει τη δυσανεξία του για το γεγονός ότι δεν διατέθηκαν για το συγκεκριμένο έτος οι ενδεδειγμένοι πόροι που να αντιστοιχούν στη σπουδαιότητα της καταπολέμησης των διακρίσεων· ζητεί, στο βαθμό που ένας από τους στόχους του διαπολιτισμικού διαλόγου είναι η καταπολέμηση των διακρίσεων, το ευρωπαϊκό έτος για το διαπολιτισμικό διάλογο (2008) να συνεχίσει τις δράσεις που δρομολογήθηκαν στο πλαίσιο του έτους 2007·

5. καλεί την Επιτροπή να προωθήσει την εκπαίδευση που καλλιεργεί την ειρήνη και την αποχή από τη βία, καθώς και τη διαπαιδαγώγηση με έμφαση στον διαπολιτισμικό διάλογο·
6. θεωρεί ότι τα κράτη μέλη δεν εμποδίζονται να λάβουν μέτρα, κατόπιν συλλογής στοιχείων, για ειδικές ομάδες που δεν περιλαμβάνονται στο άρθρο 13 της Συνθήκης ΕΚ και οι οποίες ανήκουν στις κατηγορίες υψηλού κινδύνου κοινωνικής περιθωριοποίησης, όπως τα άτομα σε διαδικασία απεξάρτησης από εξαρτησιογόνες ουσίες ή άτομα που έχουν απεξαρτηθεί και πρώην κατάδικοι, δηλαδή άτομα σε διαδικασία κοινωνικής επανένταξης·
7. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων δεν έχει καταστεί ακόμη νομικά δεσμευτικός και ζητεί την αλλαγή αυτής της κατάστασης· επιμένει ότι η Επιτροπή πρέπει, στο πλαίσιο του συστηματικού και αυστηρού ελέγχου που έχει αναλάβει να διεξαγάγει όσον αφορά τη συμβατότητα των νομοθετικών και κανονιστικών της πράξεων με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, να καταβάλει ιδιαίτερη προσπάθεια για την ανίχνευση κάθε είδους διακρίσεων, αμέσων αλλά κυρίως εμμέσων, που θα μπορούσαν να προκύψουν από τις εν λόγω πράξεις για διάφορες κατηγορίες προσώπων· θεωρεί ότι η Επιτροπή θα πρέπει να πραγματοποιεί μελέτες επιπτώσεων από πλευράς διακρίσεων για κάθε νομοθετική πρόταση, ώστε να διασφαλίζεται η συνέπεια των πολιτικών σε όλες τις Γενικές Διευθύνσεις της Επιτροπής· θεωρεί ότι ο Οργανισμός για τα θεμελιώδη δικαιώματα θα πρέπει να συνδέεται ευθέως με τις μελέτες επιπτώσεων που διεξάγονται στο πλαίσιο αυτό·
8. φρονεί, όπως και η Επιτροπή, ότι για να επανορθωθούν κατάφωρες ανισότητες που εμφανίζονται να έχουν χαρακτήρα «ενδημικό», «διαρθρωτικό», ή και «πολιτιστικό», και επομένως για να αποκατασταθεί η ισορροπία που έχει υποστεί σοβαρά πλήγματα, ίσως αποδειχθεί αναγκαία, σε ορισμένες περιπτώσεις, η προσωρινή παρέκκλιση από την αντίληψη ισότητας με άξονα το άτομο, προς όφελος της «διανεμητικής δικαιοσύνης» με άξονα την ομάδα, και αυτό με θέσπιση «θετικών» μέτρων·
9. υπογραμμίζει ότι οι έννοιες «θετική δράση», «καταφατική ισότητα» ή «διανεμητική δικαιοσύνη» αντανακλούν την ίδια πραγματικότητα, στη βάση της οποίας βρίσκεται η αναγνώριση του γεγονότος ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η πραγματική καταπολέμηση των διακρίσεων προϋποθέτει την ενεργό παρέμβαση των αρχών για την αποκατάσταση της σοβαρά πληγείσας ισορροπίας· επιμένει στο γεγονός ότι ο τύπος αυτός παρέμβασης δεν πρέπει να εξομοιώνεται με κάποια μορφή διακρίσεων, έστω «θετικών», και ότι η έννοια της θετικής δράσης δεν θα πρέπει να ανάγεται μόνο σε αντίληψη περί ποσοστώσεων· υπενθυμίζει ότι οι δράσεις αυτές μπορεί πράγματι να πάρουν πολύ διαφορετικές συγκεκριμένες μορφές, όπως η εγγύηση συνεντεύξεων με σκοπό την πρόσληψη, η κατά προτεραιότητα πρόσβαση σε ορισμένες μορφές επαγγελματικής κατάρτισης με σκοπό την είσοδο σε επαγγέλματα στα οποία ορισμένες κατηγορίες υποεκπροσωπούνται, η διάδοση προσφορών για θέσεις εργασίας κατά προτεραιότητα σε ορισμένες κοινότητες, η ακόμη η συνεκτίμηση της επαγγελματικής πείρας και όχι μόνο των διπλωμάτων·
10. τονίζει ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν εμποδίζει ένα κράτος μέλος να διατηρήσει ή να θεσπίσει ειδικά μέτρα πρόληψης ή αντιστάθμισης των μειονεκτημάτων που συνδέονται με κάποιον από τους λόγους διάκρισης του άρθρου 13 της Συνθήκης ΕΚ και επιμένει στο γεγονός ότι τα ειδικά αυτά μέτρα πρέπει να επεκταθούν σε όλους τους τομείς στους

οποίους διαπιστώνονται σοβαρές ανισότητες, είτε πρόκειται για την εκπαίδευση, είτε για την υγειονομική περίθαλψη είτε για τη στέγαση, για την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες, ή για άλλους τομείς·

11. έχει επίγνωση του γεγονότος ότι το ελάχιστο ποσοστό παρουσίας ορισμένων ομάδων σε ορισμένες κατηγορίες απασχόλησης μπορεί να έχει την αρνητική επίπτωση ότι οι ομάδες αυτές αποθαρρύνονται από την προσπάθεια απόκτησης των αναγκαίων γνώσεων για την πρόσβαση στις εν λόγω θέσεις εργασίας, και αυτό δημιουργεί φαύλο κύκλο· συνιστά επομένως εντόνως η ομάδα εργασίας υψηλού επιπέδου για τις εθνικές μειονότητες στην αγορά εργασίας, που οφείλει να υποβάλει έκθεση στα τέλη του 2006, να αποδώσει ιδιαίτερη προσοχή σε αυτό το ζήτημα, και να δημιουργηθούν συνθήκες που δίνουν σε όλες τις κατηγορίες προσώπων τη δυνατότητα πρόσβασης σε όλους τους τύπους και τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, σε όλες τις ηλικίες, ξεκινώντας από την παιδική, εν ανάγκη με θέσπιση θετικών μέτρων που θα επιτρέψουν σε μειονεκτούσες ομάδες να εισέλθουν σε κύκλους σπουδών σχολικής, πανεπιστημιακής ή επαγγελματικής εκπαίδευσης οι οποίοι, χωρίς τα μέτρα αυτά, θα ήταν γι' αυτούς απροσπέλαστοι·
12. καλεί τα κράτη μέλη να ιδρύσουν διοικητικό οργανισμό (εφόσον δεν τον διαθέτουν ήδη) εξειδικευμένο σε θέματα ισότητας και καταπολέμησης των διακρίσεων σε εθνικό επίπεδο· εμμένει στο γεγονός ότι ο οργανισμός αυτός πρέπει να είναι ανεξάρτητος και να διαθέτει τους αναγκαίους πόρους για να μπορεί να πλαισιώνει τα θύματα των διακρίσεων στις δίκες που κινούν· θεωρεί ότι ο οργανισμός αυτός πρέπει επίσης να διαθέτει ανακριτικές αρμοδιότητες για την εξέταση των υποθέσεων· φρονεί ότι οιαδήποτε υποβάθμιση των οργανισμών αυτού του είδους θα πρέπει να εκλαμβάνεται ως εσφαλμένη εφαρμογή των οδηγιών κατά των διακρίσεων· ζητεί από την Επιτροπή να αξιολογήσει προσεκτικά την κατάσταση στα κράτη μέλη όσον αφορά το θέμα αυτό, και πρωτίστως την απόφαση της πολωνικής κυβέρνησης να καταργήσει το Γραφείο του Εντεταλμένου για το ισότιμο καθεστώς, φορέα επιφορτισμένο με την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προαγωγή της ισότητας για όλους, όπως τονίζεται στην έκθεση 2005 του Δικτύου ανεξαρτήτων εμπειρογνομόνων επί θεμάτων θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ·

Συλλογή στατιστικών δεδομένων

13. κρίνει ότι, μακράν του να αποτελεί εμπόδιο στη συλλογή δεδομένων ιδίως όσον αφορά την εθνοτική καταγωγή και τη θρησκεία, η οδηγία 95/46/EK παρέχει την αναγκαία και επιθυμητή προστασία έναντι οιασδήποτε κατάχρησης κατά τη χρησιμοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για στατιστικούς σκοπούς·
14. θεωρεί ότι, παρά τις σημαντικές πολιτιστικές, ιστορικές και συνταγματικές εκτιμήσεις, η συλλογή δεδομένων για την κατάσταση των μειονοτήτων και των μειονεκτουσών ομάδων είναι ζωτικής σημασίας και ότι η πολιτική και η νομοθεσία για την καταπολέμηση των διακρίσεων πρέπει να βασίζεται σε ακριβή στοιχεία·
15. θεωρεί ότι θα ήταν χρήσιμο η ομάδα εργασίας του άρθρου 29 της οδηγίας 95/46/EK, να διατυπώσει γνώμη που θα αποσαφηνίζει όσες διατάξεις της οδηγίας θα μπορούσαν να παρεμποδίσουν τη συλλογή στατιστικών δεδομένων σχετικά με ορισμένες κατηγορίες προσώπων, ούτως ώστε να εξασφαλισθεί ενιαία ερμηνεία στο σύνολο των κρατών μελών·
16. επισύρει την προσοχή στο γεγονός ότι από τη στιγμή που τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα καταστούν ανώνυμα για στατιστική χρήση, οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις στατιστικές αυτές παύουν να θεωρούνται δεδομένα προσωπικού

χαρακτήρα· υπενθυμίζει ότι υπάρχουν επίσης αξιόπιστες τεχνικές μέθοδοι, οι οποίες σέβονται την ανωνυμία και χρησιμοποιούνται παγίως στις κοινωνικές επιστήμες, με τις οποίες είναι δυνατό να συγκροτηθούν στατιστικές βάσει κριτηρίων που θεωρούνται ευαίσθητα·

17. σημειώνει με ικανοποίηση την πρόθεση της Επιτροπής να επεξεργαστεί, σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές και με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, στατιστικά εργαλεία για την αξιολόγηση των επιπτώσεων των διακρίσεων· αναμένει με ενδιαφέρον τη δημοσίευση του εγχειριδίου για τη συλλογή δεδομένων, που έχει αναγγελθεί για το 2006·
18. υπενθυμίζει ότι η έννοια των έμμεσων διακρίσεων συνδέεται εγγενώς με ποσοτικά κριτήρια, και ότι είναι επομένως αντιπαραγωγικό να εμποδίζεται η στατιστική καταγραφή ορισμένων χαρακτηριστικών στο πλαίσιο της νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, διότι χωρίς τα δεδομένα αυτά δεν είναι δυνατόν να αποδειχθεί η ύπαρξη έμμεσων διακρίσεων·
19. φρονεί ότι εάν είναι επιθυμητή η αποτελεσματική καταπολέμηση κάθε μορφής έμμεσων διακρίσεων, και επομένως η ορθή μεταφορά των κοινοτικών οδηγιών περί διακρίσεων, οι οποίες ρητώς τις απαγορεύουν, είναι ουσιώδες να επιτρέπεται η προσκόμιση αποδείξεων βάσει στατιστικών στοιχείων·
20. ζητεί από τα κράτη μέλη και, εφόσον απαιτείται, από τις περιφερειακές και τοπικές αρχές, να αναπτύξουν τα στατιστικά τους εργαλεία κατά τρόπον ώστε να υπάρχουν δεδομένα σχετικά με την εργασία, τη στέγαση, την εκπαίδευση και το εισόδημα, για κάθε μία από τις κατηγορίες προσώπων που είναι πιθανό να υφίστανται διακρίσεις λόγω ενός από τα κριτήρια του άρθρου 13 της Συνθήκης ΕΚ·
21. επισημαίνει το γεγονός ότι προκειμένου ένα πρόσωπο να μπορεί να τύχει προτιμησιακής μεταχείρισης λόγω του ότι ανήκει σε προστατευόμενη ομάδα, πρέπει να μπορεί και να αναγνωρισθεί ότι ανήκει στην εν λόγω ομάδα, και αυτό συνεπάγεται ότι κάποια δεδομένα ευαίσθητου χαρακτήρα που αφορούν το πρόσωπο αυτό πρέπει να είναι διαθέσιμα· υπενθυμίζει ότι η επεξεργασία των δεδομένων αυτών πρέπει να γίνεται σύμφωνα ιδίως με τη νομοθεσία περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και με το άρθρο 3, παράγραφος 1, της σύμβασης-πλαίσιου για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων·

Ανάγκη συμπλήρωσης της νομοθεσίας

22. εκφράζει εντόνως τη λύπη του για το γεγονός ότι, παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η Επιτροπή δεν προτίθεται επί του παρόντος να καταρτίσει συνεκτική νομοθεσία για την καταπολέμηση των διακρίσεων· υπενθυμίζει ότι βελτίωση της νομοθεσίας δεν σημαίνει μόνο αφαίρεση των περιττών διατάξεων αλλά και κατάρτιση νομοθετημάτων που αντικατοπτρίζουν τα σημαντικά πολιτικά μηνύματα που προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο· ζητεί επιμόνως να υποβληθεί νέο νομοθετικό κείμενο το οποίο να περιλαμβάνει το σύνολο των λόγων διάκρισης του άρθρου 13 της Συνθήκης ΕΚ, με το ίδιο πεδίο εφαρμογής που έχει η οδηγία 2000/43/ΕΚ, πριν τα μέσα του 2007·
23. καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν δεόντως υπόψη, στη νομοθετική τους πρακτική, τους διάφορους λόγους διακρίσεων του άρθρου 21 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, προκειμένου να δοθεί στον Χάρτη η αξιοπιστία την οποία μέχρι σήμερα αποδυναμώνει ο μη δεσμευτικός του χαρακτήρας·

24. συνιστά στα κράτη μέλη να αναλαμβάνουν ορισμένες υποχρεώσεις, χωρίς να διατυπώνουν επιφυλάξεις ή περιοριστικές δηλώσεις, δυνάμει των συνθηκών για τα ανθρώπινα δικαιώματα στον τομέα της καταπολέμησης των διακρίσεων και της προστασίας των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες και άλλες ευάλωτες ομάδες, και να τηρούν καλόπιστα αυτές τις υποχρεώσεις·
25. θεωρεί ότι οι παραδοσιακές εθνικές μειονότητες χρειάζονται επείγοντως πολιτικό πλαίσιο για την αποτελεσματική συμμετοχή τους στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σχετικά με την ταυτότητά τους και πρέπει να προστατευθούν με διάφορες μορφές αυτοδιοίκησης ή αυτονομίας για να ξεπεράσουν την αντίφαση που έχει δημιουργηθεί από τα κριτήρια της Κοπεγχάγης, αφενός, και από την παντελή έλλειψη κανόνων στα κράτη μέλη, αφετέρου·
26. καλεί την Επιτροπή να εκπληρώνει ενεργά τις υποχρεώσεις της ως θεματοφύλακα των Συνθηκών και να αναλάβει επείγοντως δράση κατά των κρατών μελών που έχουν παραλείψει να μεταφέρουν στο εσωτερικό τους δίκαιο την κοινοτική νομοθεσία που απαγορεύει τις διακρίσεις βάσει του άρθρου 13 της Συνθήκης ΕΚ, ιδίως τις οδηγίες 2000/43/ΕΚ και 2000/78/ΕΚ· υπενθυμίζει ότι το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχει αποφανθεί ήδη ότι ορισμένα κράτη μέλη παρέλειψαν να εφαρμόσουν τις οδηγίες κατά των διακρίσεων και τα καλεί να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους· θεωρεί ότι, όπως και για τα παλαιά κράτη μέλη, πρέπει να κινηθούν για τα νέα κράτη μέλη που δεν έχουν μεταφέρει στο εσωτερικό τους δίκαιο τις οδηγίες κατά των διακρίσεων οι διαδικασίες λόγω παραβάσεως για παραβίαση της κοινοτικής νομοθεσίας· καλεί την Επιτροπή να εξετάσει επείγοντως την ποιότητα και το περιεχόμενο των νόμων διά των οποίων εφαρμόζονται οι οδηγίες κατά των διακρίσεων, μεταξύ άλλων με βάση τις εκθέσεις που συνέταξε το δίκτυο ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων κατά των διακρίσεων, και να ασκήσει επείγοντως προσφυγή στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά όσων κρατών μελών δεν τις έχουν μεταφέρει ορθά στο εσωτερικό τους δίκαιο·
27. ζητεί από την Επιτροπή, σε προσεχή αναδιατύπωση της νομοθεσίας για την καταπολέμηση των διακρίσεων, να ασχοληθεί όλως ιδιαιτέρως με την προβληματική των πολλαπλών διακρίσεων καθώς και του διαχωρισμού που εξομοιώνεται με μορφή διακρίσεων, και να αναθεωρήσει την έννοια της έμμεσης διάκρισης, επιτρέποντας ρητώς την απόδειξη βάσει στατιστικών που αφορούν τις διακρίσεις·
28. ζητεί ο νέος Οργανισμός για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα που πρόκειται να λειτουργήσει από το 2007 να συμμετάσχει ενεργά στο νέο πλαίσιο κατά των διακρίσεων και να παράσχει στους υπευθύνους για τη χάραξη της πολιτικής της ΕΕ έγκαιρη, αξιόπιστη, πλήρη και ουσιαστική πληροφόρηση για την περαιτέρω πολιτική και τα νομοθετικά μέτρα που μπορούν να ληφθούν· θεωρεί ότι, με βάση τις ανησυχίες για το ρόλο και τη λειτουργία του, είναι σημαντικό ο οργανισμός αυτός να συμβάλλει ενεργά και να παίζει πλήρη ρόλο στην υποστήριξη της πολιτικής της ΕΕ κατά των διακρίσεων·
29. καλεί το Συμβούλιο να εγκρίνει την πρόταση της Επιτροπής για έκδοση απόφασης-πλαισίου του Συμβουλίου για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας¹, η οποία χαρακτηρίζει ως ποινικό αδίκημα τη ρατσιστική και ξενόφοβη βία και αποσκοπεί στη θέσπιση πλαισίου για την ποινικοποίησή της, δεδομένου ότι η απόφαση αυτή θα συμβάλει στην ενίσχυση στην ανάπτυξη της συλλογής των αναγκαίων δεδομένων σχετικά με τη ρατσιστική βία και τα ξενοφοβικά εγκλήματα σε ολόκληρη την ΕΕ·

¹ ΕΕ C 75 Ε της 26.3.2002, σ. 269.

πιστεύει ότι η απόφαση πλαίσιο θα πρέπει να αναφέρεται ρητά στην ομοφοβία, τον αντισημιτισμό, την ισλαμοφοβία και άλλους τύπους φοβίας ή μίσους με βάση την εθνότητα, τη φυλή, τον γενετήσιο προσανατολισμό, τη θρησκεία ή άλλες παράλογες αιτίες·

30. καλεί την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για την απαγόρευση των διακρίσεων που υφίστανται ζευγάρια του ιδίου φύλου –είτε με σχέση γάμου είτε με καταχωρισμένη συντροφική σχέση– στον καθημερινό τους βίο, ιδίως κατά την άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας που κατοχυρώνεται με το δίκαιο της ΕΕ· ζητεί και στην περίπτωση αυτή να αναγνωριστεί η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης·

ο

ο ο

31. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.